

הילכתא

לדעת לחיות כהלכה

עומק הפשט

בירורי הלכה ופסקי דין אקטואליים, מפי גדולי ופוסקי הדור שליט"א

בס"ד, יום ג' פרשת קורח, כ"ח סיון תשפ"א

גיליון מס' 314

דבר העורך

ציציות וולס למהדרין

חז"ל הפליגו במצות הציצית, כמבואר בגמ' (שבת קיח:), שהאמוראים נזהרו ביותר בציצית, רבה לא זז ממקומו כאשר נפסק חוט הציצית עד שתיקנו. ובגמ' (מנחות דף מג:), שקולה מצות ציצית כנגד כל המצוות כולן, כל הזהיר בציצית זוכה ומקבל פני שכינה.

כתב הרמב"ם (הלכות ציצית פרק ג הלכה יב), לעולם יהא אדם זהיר במצות ציצית, שהרי הכתוב שקלה ותלה בה כל המצוות כולם, שנאמר (במדבר פק טו פסוק לט), אי־תִתֶּם אֹתוֹ וְזָכַרְתֶּם אֶת כָּל מִצְוֹת ה'.

בין סימטאות ירושלים של מעלה, לפני כ-100 שנה, התהלך הגר"ה רבי חיים וואלעס זצ"ל דמות מורמת מעם, והחל לייצר ציציות בתכלית ההידור, 'זה קלי ואנוהו' התנאה לפניו במצוות, במירוד השנים זכה ר' חיים, ש"ציציות וואלעס" הפכו לסמל של מותג ציציות למהדרין מן המהדרין, איכות הידורים וחומרות ללא שום פשרות. כמה מצאצאי אחריו ממשיכים במורשתו, במנותנים שונים של 'ציציות וולס'.

קו הייצור של 'ציציות וולס קרשינסקי למהדרין', פועל בירושלים למעלה מיובל שנים, בסיור של רבני 'הילכתא' בקו הייצור התפעלו הנוכחים מעשיית הציציות בהידורים שהנהיג הגר"ח וואלעס ובהוספת הידורים מיוחדים על פי הוראת גדולי הוראה.

טויה ידית בפלך פשוט, חוט חוט לבדו ללא 'כח כוח', הצמר מוחזק ביד הטווה ובעדינות מווסת בידו את עובי החוט ואחידותו, לא מניחים לפלך להמשיך להסתובב לבד, על פי הידורו של הגר"ח יוסף שלום אלישיב זצ"ל.

כל הפעולות נעשות על ידי בני המשפחה תלמידי חכמים שתורתם אומנותם, כל תהליך העשייה מגזיזת הצמר עד גמר העשייה, הינו באמירת 'לשם מצות ציצית' לפני כל פעולה, חבטת הצמר והוצאת הקוצים 'לשמה', כשיטת הרמב"ם והמהר"ל ועוד פוסקים שגם חבטת הצמר בכלל הניפוץ. כיבוס היצמר לשמה כשיטת האבני נזר שגם הרחיצה בכלל הניפוץ. בכל לקיחת צמר אומרים שוב 'לשם מצות ציצית', על פי הוראת הגר"ח ניסים קרליץ זצ"ל.

על ציציות מהודרות אלו בירכו הגר"ח יוסף שלום אלישיב זצוק"ל וק"א האדמו"ר מקלויזנבורג זיע"א ועוד רבים מגדולי התורה והחסידות.

המחיר מתעדכן לפי רמת ההידורים, ועל המחיר היקר הם אומרים, כשם שאדם מוהיל מהונו כדי להדר באתונו נאה, ואם יו"ט ראשון של סוכות חל בשבת המצווה רק דרבנן, קל וחומר שיש להדר בציצית נאה שהוא בכל יום ובכל רגע קיום מצוה דאורייתא. ניתן להשיג אצל משפחת קרשינסקי רחוב סורוצקין 48 כניסה ג' ירושלים 02-5387110.

ברכת התורה
עקיבא יוסף לוי

נושא הגיליון

'לשמה בעשיית הציצית'

לִשְׁם מִצְוַת צִיצִית

תכנית: במסגרת סדרת הגיליונות בנושא מצות ציצית החביבה, הגיליון הקודם (מספר 313), עסק בשיעור בגד טלית קטן באורך וברוחב, וחישבו מקום הנקב והחתך. הגיליון הנוכחי (מספר 314) עוסק בדיון 'לשמה' בעשיית הציצית. מאיזה שלב בעשיית הציצית מעכב עשייה 'לשמה', ומהו השלב הנקרא 'ניפוץ'?

הגיליונות שלפנינו יעסקו בעז"ה בנושאים הבאים, מקום הנקב, צורת קשרית החוטים, ברכת 'על מצות ציצית', 'להתעטף בציצית', שיעור טלית קטן לברכה לקטנים, ועוד.

1. תהליך ייצור חוטי ציצית

סדר העשייה: יתואר היצור מלאכת הצמר בזמן חז"ל ובזמננו, סדר עשייתם שלב אחרי שלב, ולאחר מכן ההלכות השייכות בכל שלב.

גזיזת הצמר: גוזזים את הצמר במספרים מיוחדות, או במכונות תספורת ייעודיות. **כיבוס וליבוץ:** מכבסים את הצמר במים וחומרי כביסה חזקים להסרת לכלוך בוץ צואה צמחים וקוצים שנתפסו בצמר, וסילוק הזיעה השמנונית של הכבשים, במידת הצורך חוזרים על התהליך פעמים נוספות. בתוספת חומרי ריכוך והלבנה כמו 'גפרית', עד השלמת הניקיון והסרת רוב הקוצים. **חבטת הצמר:** בכדי להכשיר את הצמר לטווה, חובטים ומנפצים את הצמר כדי לרככו, ולפורר את הלכלוכים והסיבים הקשים, ולהפריד את הסיבים הדבוקים יחד.

הפרדת הסיבים: כעת הצמר דומה לגוש של שיער, מפרידים ביד את חוטי הצמר ומסירים את התלתלים של הצמר שמסבכים את הסיבים. **סירוק הסיבים:** סורקים את הצמר במברשת ידנית עם שיני ברזל, או מכונה עם לגלגל מברשות, כדי ליישר ולהחליק את הסיבים זה לצד זה, ובכדי שיהיה עובי אחיד של הסיבים. והפרדת הסיבים העקשנים שנשארו דבוקים אחרי ההפרדה הידנית. פעולה זו גם משלימה את הוצאת שאריות הקוצים. להשלמת הסירוק עוברים פעם נוספת, לסדר את החוטים ללשונות צמר ארוכות.

טווית החוטים: מהדקים את הצמר לפקעיות, מושיכים ומגלגלים את הסיבים סביב עצמם באמצעות כלי מיוחד (פלך),

הגאון הגדול רבי חיים פנחס שיינברג זצ"ל

היה לובש עשרות ולפעמים מאות ציציות וטליתות

כישור, כוש, גלגל טויה, מכונה, שמסובב את החוט ומושר את הצמר, עד שנוצר חוט אחד ארוך מהסיבים הקצרים, שכל סיב מתחרב לסיבים הסמוכים. **שיטת החוטים:** שזורים וכופלים ומהקים את חוט הצמר הדק עם חוט נוסף בכדי שיתחברו זה לזה ויתחזקו, (כדי שלא יפתח, יש שסוגרים את קצה החוט באמצעות קשירה / דבק מיוחד לציצית / אידוי, ויש נמנעים בלא לקשור ולהדביק מחששות הלכתיות שונות - ראה גליון 'חוקי חיים' מספר 226 פרשת שלח תשפ"א). **תלית החוטים:** מכניסים את החוטים לנקב הבגד. **החגירה:** **החציצה:** קושרים את חוטי הציצית בבגד, ככל משפטו וחוקתו.

2. גְדֵלִים תַּעֲשֶׂה לָךְ

מקור דין 'לשמה': הגמ' (סוכה דף ט. מנחות דף מב: וברש"י שם) דורשת שציצית בציצית עשיה 'לשמה' - לשם מצות ציצית, **מהפסוק** (דברים פרק כב פסוק יב), גְדֵלִים תַּעֲשֶׂה לָךְ - לך לשם חובך. ולכן אם עשה ציצית מן הקוצין (חוטים) שניתקו בשתי ותלוים בבגד ובולטין (קוצים), ומן הגימין (ראשי חוטי התפירה של הבגד), ומן הגרדין (מותר האריגה), פסולה לכשי עלמא, כי נתלו בבגד שלא לשמה. ואם עשאה מן הסיסין (פקעת של חוט), לרב כשרה כי נתלו בבגד 'לשמה', ולא צריך טויה לשמה שאין טויה מן העשיה. לשמואל פסולה כי צריך גם טויה לשמה. להלכה נפסק **ברמב"ם** (ציצית פרק א הלכה א) **בטור** (סימן יא), ו**בש"ע** (סימן יא סעיף א), שמטויה ואילך צריך להיות לשמה, ואם לא נעשית הטויה לשמה פסולה.

הלכה: תמצית דברי **השו"ע** (סימן יא סעיפים א, ב, סימן יד סעיף ב), ו**המבשר** (סימן יא ס"ק טו, סימן יד ס"ק ו-ח), בגד הציצית ודאי שלא צריך 'לשמה', לגבי שלבי עשית חוטי הציצית הדינים חלוקים: גזיזת הצמר, כיבוס וצילוי / אידוי, 'לשמה'. [מלבד שיטה יחידה שתבואר להלן]. ניפוך לא צריך 'לשמה', ויש מחמירים, ולא מעבך בדעבד. טויות החוטים חובה לעשות 'לשמה', טויה שלא לשמה פסולה, שזירה צריך לשמה, ומעבך בדעבד, ויש מקילים בדעבד ואין לסמוך עליהם להקל. ואם עשאו בסתמא והטווה הוא עצמו היא השווה, יש להקל בדעבד.

תליית החוטים כלומר ההכנסה בחור הבגד, וקשירת הציצית (בעיקר הקשר הראשון) צריך להיות 'לשמה', כדעת **רש"י** **תוס' והרא"ש**, ובשעת הדחק כשאין לו אפשרות להשיג טוית שנתלו הציציות 'לשמה' (ומפני כניסת השבת אין לו שהות להתיר הקשר ותלתו לשמה, או שנקרעו החוטים ואם יוציאן לא יוכל לחזור ולקשור). יכול לסמוך על שיטת **הרמב"ם** שרק טויה צריך לשמה ותליה לא צריך לשמה. ומכל מקום לא יברך עליה.

פורגאן ולגבי עשיית ציצית מחוטי צמר הנקראים 'פורגאן' (נקראים גם 'פורג' או 'פיתול מדומה'), שעברו לשונות הצמר בין סדרת גלגלים בשביל לנקותם ולהדק את הצמר, והחוט יוצא מהם חלק ופשוט ואינו מוגלגל, ולכן הוא לא ראוי לתפירה וגם מתפרק בקל, וחלקו פוסקי זמננו האם נחשב כחלק מהניפוך שאינו צריך להיעשות לשמה מעיקר הדין, או שנחשב כתחילת הטויה, שצריך מעיקר הדין להיות לשמה, הובא **בפס"ב דרשו** (סימן יא ביאורים ומוספים מספר 2).

מכונה: ולגבי 'ציצית מכונה' **בפסקי תשובות** (סימן יא אות ב), הביא שיטות הפוסקים האם נחשב כשהימנה שמהפעלה נעשית על ידי אדם לשמה. ומסיק ששומר נפשו ירחק מזה, אולם אין להרגיש על המקילים.

3. ניפוך 'לשמה'

חומרא: לדעת **המרדכי** (סימן תתקנ) בשם **מהר"ם** כי להחמיר לעשות ניפוך צמר הציצית 'לשמה', ותמה **הבית יוסף** (סימן יא), הרי בגמ' הוזכר לשמה רק מטויה ואילך, ומנלן להחמיר בלא ראייה בניפוך שהוא קודם הטויה, והפוסקים לא הזכירו חומרא זו. וכן משמע **בשו"ע** (סימן יא סעיף א), שרק מטויה ואילך צריך להיות לשמה.

מאיך הדרכי משה (הקצר סימן יא אות א), מביא מהאגור

(הלכות ציצית סימן כג), שבעלי הנפש באשכנז נוהגים כמהר"ם ועושים ניפוך לשמה. וכתב **ברמ"א** (סימן יא סעיף א), ויש מחמירים אפילו לנפץ לשמן, והמהנה להקל בנפץ.

המקור לשיטת הסוברים שצריך ניפוך לשמה, פירש **בדרישה ובפרישה** (סימן יא ס"ק א), בשם **מהר"ל מפראג**, הובא **הנהגות הגר"א** (סימן יא סעיף א) ו**במבשר** (סימן יא ס"ק א). **מהפסוק** (דברים פרק כב פסוק יא) לא תלָבֵשׁ שְׂעִטָּנָה - גְדֵלִים תַּעֲשֶׂה לָךְ, דרשין סומכים שמעטנו תעשה גדילים, ושיעטנו דרשין שוע (חלק במסרק) טווי (ואח) וזנו (ארוג), ושוע היינו ניפוך, וזנו צריך ניפוך 'לשמה' כי תעשה הולך עם על ניפוך. ובדעבד מעבך רק הטויה שהוא עיקר עשיית הגדילים, ואילו הניפוך שהוא רק הסרת הפסולת ואינו מעשה בגופו אינו מעבך, אבל לכתחילה יש להחמיר.

מקור נוסף לשיטת הסוברים שצריך ניפוך לשמה ויישבו נוסף על הקושיא מהגמ', כתב **ביאור הגר"א** (סימן יא סעיף א), ששמואל סובר שכל העשיות של הציצית צריכות להיות לשמה, הוא הדין ניפוך, ונטק טויה לאפוקי משטת רב ראשילו טויה לא מצריך לשמה.

לדעת **הגר"ש אויערבאך זצ"ל** (הלכות שלמה ציצית יט) לא צריך להחמיר בניפוך לשמה, מכיון שהרמ"א כתב שהמהנה להקל. והעיד נכדו של הגר"ש **ניסים קרליץ זצ"ל** שלא החמיר בזה, ואף לעצמו לא קנה ניפוך לשמה. גם הגר"ש **יעקב קנייבסקי זצ"ל** (ארחות בליטא לא ציצית טב) לא היה מקפיד לבלבש ניפוך לשמה, ונימק שכל הנהגה שלו נהפך לפסק אצל הציבור, ויחשב כפסק שצריכים ניפוך לשמה, וכן מייצר הציציות יעשה מזה תעמולה שהסטיפלער הולך עם ציציות מהייצור שלו.

וכתב **הבית השולחן** (סעיף ד) שבדאי נכון ליזהר לקחת ניפוך לשמה. ולדעת **הגר"ר משה שטרנבוך שליט"א** (תשובות והנהגות כרך א סימן כד) מצוה מן המובחר שיהיה לשמה כבר מניפוך אך לא מעבך, וכדאי להשיג לשמה בניפוך, ולהשקיע במצות ציצית שהיא מצות עשה בכל רגע ורגע, שהפליגו חז"ל בשכרה, שאפליים מלאכי השרת משמין אותו לעתיד בזה, ואין לחשוש ללעו לקדמונים להחמינו שלא נהגו להחמיר בזה, כי היום יש לנו אפשרויות יותר מעבד, והרי הרמ"א מביא שיטת המחמירים, וראוי לנהוג כן.

ולדעת **הגר"א"ל שטיינמן זצ"ל** (כאיל תערוך הלכות ציצית) ראוי להחמיר לבלבש ציצית ניפוך לשמה, שהרי מצות ציצית מיוחדת בכך שמקיפה את ישראל, ואנשים חסים על כספם מלהוסיף בה הדיור, וכי לא כדאי להוציא מכספם סכום כסף בכדי להרוויח הדיור במצווה נעלה זו.

4. מהו השלב הנקרא ניפוך?

הסרת הפסולת: לדעת **המאירי** (יבמות דף ה:) ו**הדרישה** (סימן יא) 'ניפוך' הכוונה הסרת פסולת הצמר, לדעת **הרמב"ם** (בפירוש המשנה שבת פרק ז משנה ב) זהו על ידי שחובטו במקל, ולדעת **רש"י ושאר הראשונים** (יבמות דף ה:) זהו על ידי סירוק במסרק. ו**בפירוש הרע"ב מברטנורא** (שבת פרק ז משנה ב) הביא את שני הפירושים.

המסקינן: וביאר **הגר"ר צבי ובר שליט"א** שהמהנה לא לחשוש לשיטת הרמב"ם שצריך גם חביטה לשמה, וכך ההוראה **בבד"צ שארית ישראל ובבד"צ של העדה החרדית**, שהכשרות על ניפוך לשמה הינו רק משעת הסירוק, על לפי דעת **הרמב"ם** הכוונה להכאה שאחרי הכיבוס שהיא ההכנה לאריגת הצמר שמסירים את הקוצים האחרונים, כמבואר **במשנה** (שבת פרק ז משנה ב), ולדעת **רש"י** אפשר לעשות את הפעולה הזאת בסירוק. וכן הורה **הגר"ש אלישיב זצ"ל** לגבי כיבוס שנשאר אחריו קוצים בצמר, אינו נחשב ניפוך ולא צריך לשמה. וכן מבואר **בזקן אהרן** (חלק א סימן ב-ג).

וכן מובא **בדעת נוטה** (עוד שית) לגבי כיבוס שמסתבר שלא צריך לשמה, ומובא שם עוד (אות שיח) שהמהדר קונה ניפוך לשמה, ובהערה (385) הוסיף, שכלל הדורות לא הירדו בזה כיון שהניפוך לשמה היה יקר מאוד, ואף **החזו"א** לא היה לו אפשרות להחמיר לשמה לא. [א.ה]. בעבר לפני עשרות שנים, לא היה מצוי להשיג ניפוך לשמה, גם לחפצים להדרר].

5. גזיזה לשמה

רבי ישראל סלנטר: בספר **תולדות הגר"ם** (עמוד קג, הובא בספר גז צאנך עמוד ג) מעיד הנכד שזקנו **רבי ישראל סלנטר זצ"ל**, "דקדק לקצר זמן נשיאת התטילת של ציצית שעליו, כי דעתו היתה שהציצית משעת גזיזתם יהיו לשמה, וקשה היה לו להשיגו וכו' וכאשר ראה שאין רוב הציבור יכולים לעמוד בזה לא דיבר עוד מזה".

בתשובות והנהגות (כרך א סימן כד, כרך ב סימן ח), מביא את מנהג הגר"ם, והעיד שכן נוהגים כמה מהדריין בירושלים עיה"ק, ותמה שלא ידע מקורו, שהרי בגמ' מצינו רק טויה לשמה, ולכמה פוסקים גם ניפוץ שייך לטויה, אבל לא מצינו דין גזיזה לשמה, כי אין על הגיזה עדיין שם ציצית, ודין לשמה נאמר רק בחפצא דמצוה. ורק יש מעלה וחסידיה לייחד למצוה מיד כשנגזגז אף לפני הטויה. ובדעת הגר"ם ב"ה, לפי מה שכתב **בביאור הגר"א** סימן יא סעיף א) בדעת הסוברים שצריך ניפוץ לשמה, כיון שעשייה לשמה הולך על כך חלקי העשייה, אם כן אפשר להבין שהגר"ם סבר שהעשייה מתחילה בגזיזה וכולו צריך להיות 'לשמה'. **בדעת נוטה** (חלק ב עמוד קסב) השיב שלא מצינו שצריך לגזוז לשמה. ורק לגבי ניפוץ לשמה ביאר המהר"ל מפראג, שדורשים סמוכים משעטנז, שוע טווי ונוז.

6. דרגות הידור בציציות למכירה

הידורים בשלבי העשייה: לאחר שיחות ובידורים עם מומחי כשרות **מב"ץ העדה החרדית ושארית ישראל** ועוד, עולה שיש כמה דרגות הידור בציציות המוצעות בשוק, לא סוגי הציציות מצויים גם עם הכשר וגם בלי הכשר, ועל הקונה לשים לב לכיתוב שעל גבי האריזה.

א. **'טויה לשמה'** עשוי מחוטי 'פורגאן', על סמך שיטות הפוסקים שנחשב לשמה, וטויה לשמה חייבים מעיקר הדין. **ב. 'לשונות הצמר לשמה'** מלשונות הצמר ואילך, לא עשוי מחוטי 'פורגאן', אבל אינו 'ניפוץ לשמה', כדי שלא להיכנס למחלוקת הפוסקים בדין הפורגאן. **ג. 'ניפוץ לשמה'** מהסירוק שאחרי הכיבוס נעשה לשמה. כדי להחמיר את המדרכי שצריך ניפוץ לשמה. **ד. 'גיזה חבטה וכיבוס לשמה'** לחפצים להוסיף ולהדר מוכנים לשלם על כך הון רב, גיזה לשמה לחוש לשיטת הגר"ם **סלנטר** שגם הגיזה הוא מכלל העשייה. חבטת הצמר לפני הכיבוס לשמה, לחוש לשיטת הרמב"ם שניפוץ הוא משלב הוצאת הפסולת. וכיבוס הצמר לשמה, לחוש לשיטת האבני נזר (שו"ת או"ח סימן קע), שדייק **מהמג"ב** (ב"ק שרגי'ת הצמר הוא חלק ממלאכת הניפוץ).

סיכום הגיליון:

דינים העולים

- א. **שלבי עשיית הציצית:** גזיזת הצמר, כיבוס וליבון, חבטת הצמר, הפרדת הסיבים, סירוק הסיבים, טווית החוטים, שזירת החוטים, תליית החוטים, קשירת הציצית.
- ב. **היכן מעכב 'לשמה':** בגד הציצית ודאי שלא צריך 'לשמה'. גזיזת הצמר, כיבוס וליבון, לא צריך 'לשמה'. ויש מי שהחמיר. ניפוץ (הוצאת הקוצים) אחר הכיבוס והכנה לטויה, ויש אומרים בשלב מוקדם יותר) לא צריך 'לשמה', ויש מחמירים, ולא מעכב בדיעבד. טויה חובה לעשות 'לשמה' לשם טויה שלא לשמה פסולה. שזירה צריך לשמה, ומעכב בדיעבד, ואם עשאן כסתמא והוא עצמו היה הטוהו יש להקל בדיעבד. תליית החוטים, וקשירת הציצית, צריך 'לשמה'. ובשעת הדחק כשאין לו טלית אחרת, רשאי ללבוש אפילו שנחלה ונקשר שלא לשמה, ומכל מקום לא יברך עליו.
- ג. **דרגות הידור:** א. 'טויה לשמה' עשוי מחוטי 'פורגאן' נחלקו הפוסקים האם דינו כניפוץ שאינו צריך לשמה, או כטויה שצריך לשמה. ב. 'לשונות הצמר לשמה' לא עשוי מחוטי 'פורגאן'. ג. 'ניפוץ לשמה' לחפצים להחמיר שצריך ניפוץ לשמה, ונחלקו פוסקי זמננו אם צריך להדר בזה. ד. 'גיזה חבטה וכיבוס לשמה' מצד הדין לא צריך, ונועד לחפצים להוסיף ולהדר, גיזה על פי רבי ישראל מסלנט, חבטה על פי הרמב"ם, כיבוס על פי האבני נזר.
- ד. **באופן העשייה:** א. מכונה חשמלית הציציות שלא כתוב עליהם עבודת יד, ונחלקו הפוסקים האם נחשב לשמה לעשייה של ציצית מחמת שההפעלה נעשית על ידי אדם לשמה. ב. מכונת כח גברא מופעלת ידינית על ידי אדם בכח גברא, עבודת יד המצויות בשוק בכשרויות מהודרות. ג. עבודת יד ממש על ידי אדם ללא מכונה כלל, ניתן להשיג במחיר גבוה, במותגים מיוחדים.
- ה. **ראשית הגז:** יש מהדרים לעשות ציצית מראשית הגז, הואיל ואיתעביד ביה חדא מצוה של נתינה לכהן, ליעבד בה מצוה אחריתא של ציצית. ויש שכתבו שהמעלה היא רק לכהן שקיים בו מצוה להראות החביבות, ולא לאיש אחר.

משיב כהלכה

ההגדרה השבוע על 100 שקל במזומן

שאלה: מה צריך לדעת כדי לקשור את חוטי הציצית כדין?

כמה כריכות וכמה קשרים יש לעשות? האם ניתן לחשב את חצאי הכריכות? לאיזה צד מסובבים את החוט? האם ניתן להטיל ציצית בלילה? האם יש להדק את הקשר הראשון? האם מותר להפסיק בדיבור בעת הכריכות?

שו"ע ומשנ"ב (סימן יא סעיף יד, סימן יד סעיף ב); **דעת נוטה** (ציצית עמוד גר); **ארחות רבינו** (חלק ג עמוד קפח); **מנחת יצחק** (חלק ט סימן ח); **תשובות ונהגות** (חלק א סימן כז); **הליכות שלמה** (פרק ג כא-כב); **קונטרס פי כהן** (פרק א ואילך).

במדור זה מופיעה שאלה שבועית בנושא הגיליון הבא, כל מי ששולח תשובה נכונה על השאלה נכנס להגרלה. ההגרלה על דעת רבני המפעל. התשובות המובחרות ישולבו במידת האפשר בגיליון הקרוב. נא להעביר את התשובות עד יום ראשון הקרוב בערב (תשובה שתגיע אחרי יום ראשון תכנס להגרלה הבאה). בצירוף פרטי המשיב (שם, טלפון, מקום לימוד). באחת מהאפשרויות הבאות:

1. בקו 'הילכתא' טלפון 02-5377085 שולוח 4
2. בעמודות 'נדרים פלוס' ו'קהילות', קופת 'הילכתא' גיליון 'עומק הפשט' בחדר 'קול הלשון', ישיבת מיר ירושלים, תיבת 'הילכתא'
3. בפקס מספר 1532-6507823
4. במייל 5047867@gmail.com

הזוכה בהגרלת גיליון 313 בסך 100 שקל מזומן ש. בהר"ן

ישיבת מיר ירושלים

הגיליון הוקדש

לעילוי נשמת מרת רבקה בת ר' משה ע"ה נלב"ע י"ד כסלו תשפ"א ת.נ.צ.ב.ה.

הילכתא

לדעת לחיות כהלכה

גיליון שבועי עומק הפשט
שיעורים וימי עיון
בית הוראה טלפוני
בירורי הלכה אקטואליים
קו מידע הלכתי
חוברות הדרכה

בית הוראה הילכתא

ניצול מתוך התופת

שאלה 1: שלום רב, ירדתי בסיום ההדלקה את השביל, בתחילת גרם המדרגות כבר לא היה אפשר להתקדם, ולא היה אפשר לחזור כי מאות אנשים התקדמו לשביל, עמדתי מתחת לחלון שהוציאו ממנו ילדים, הודחקו התגבר ואנשים מסביבי צעקו 'תן לי לחיות' 'אני לא יכול לנשום' אני אדם בוגר כך שהיה לי עוד איבר אבל הלחץ התגבר וגם אני לא יכולתי לנשום, מסביבי הצעקות החלו להחלש כי אנשים נפטרו, צעקתי 'שמע ישראל' כבר לא יכולתי לנשום, הרגשתי שאלו הרגעים האחרונים שלי הבטחתי כסף לצדקה, ואז התחילו לפנות מלמעלה, וכך הצלחתי לצאת. ברצתי 'הגומל' ו'שעשה לי נס' בשם ומלכות. ראיתי בגיליון 'עומק הפשט' (312) דעות הפוסקים שרק ניצול בנס מעל לדרך הטבע צריך לברך 'שעשה לי נס', והשאלה שלי, האם אני צריך לברך שעשה לי נס מכאן ואילך, וכן בן ובכדי, ואם לא צריך לברך, האם מה שברכתי נחשב ברכה לבטלה?

תשובה: לדעת הג"ר **צבי ובר שליט"א**, צריך לברך 'שעשה לי נס' בלי שם ומלכות, כיון שהשאלה הוא אדם בוגר מהרגיל לא ברור שזה נס גמור, וההרגשה שאלו הרגעים האחרונים יתכן שהיה בצירוף הלחץ והמתח.

שאלה 2: דקות לפני האסון הצלחתי בסיוע של כוון הצלה, לחלץ מהדחוס בחור צעיר שלא הצליח לנשום, אולם הכובע של הניצול נשאר בדי, האם התחייתו בחשבה, או לא מדין 'אוש' או 'זוטו של מ'?

אשמח לקבל את חוות דעת קוראי הגיליון. בברכה, מושי רחובנרג מודיעין עילית. ניתן לשלוח תשובות עבורי באמצעות 'הילכתא'.

עדכוני הלכה

טביעת הטיטניק

בהמשך לגיליונות 'עומק הפשט' (מספר 113 213) בנושא האסונות שאירעו לאחרונה. אמר הג"ר **עקיבא משה שיינברגר שליט"א** שהרהר מהשאלות בענייני פיקוח נפש שהתעוררו כעת, כבר נדונו רבות לאחר אסון טביעת ספינת הטיטניק כ"ח ניסן תרע"ב. סקירה נפלאה על אסון הטיטניק מנקודת מבטו של העולם היהודי, מופיע בספר **קונדיטון** (רד עמודים), להג"ר **יחיאל גולדהבר שליט"א**, ושם (עמודים קכב, קפג) מפרט את הנדונים ההילכתיים שהתעוררו בעקבות הטביעה; היתר לעגונות האסון. סדרי קדימה של הצלה ממוות לחיים, כי היה רק קצת ספינות הצלה, והקדימו את הצלת הנשים והילדים, ורוב הגברים טבעו למוות במים הקפואים. וכבר אמר **שלמה המלך** (קהלת א י). 'יש דבר ש'אמר ר' אה' זה חֲדָשׁ הוּא כִּבְרָה לְעָלְמִים אֲשֶׁר הָיָה מִלְפָּנָיו.

נושא הגיליון הבא:

'קשירת חוטי הציצית'

טלו חלק בזיכוי הרבים העצום, והשתתפו בהוצאות הגיליון הבא

הגיליון נועד לעזור את לב הלומדים, נא לא לסמוך על הדברים הלכה למעשה בלי לעיין במקורות

מזל טוב לאברך המופלג בתורה ויראה הר"ר יצחק ברונר שליט"א לרגל הולדת הבת בשעטו"מ
ה'י רצון שתזכו לרוות ממנה רוב נחת דקדושה המאכלים בני החבורה השותים בצמא את דבריו

מכון הילכתא 02-535-0535

מענה אנושי בית הוראה מערכת הגיליון

קו מידע הלכתי

02-5377-085

5047867@gmail.com לקבלת הגיליון במייל:

פקס: 02-6507823

ניתן להאזין לשיעורים, הודעות, עדכונים, רישום להגרלות, ועוד...